

Vastaus valtuutettu Michaela Mattssonin ym. aloitteeseen kaupungin kuntosalin ikärajan laskemisesta

SIV 02.09.2026 § 79
253/00.01.06/2026

Valtuustoaloitteessa 12.5.2026 (§ 19) ehdotetaan, että kaupungin hallinnoimien kuntosalien itsenäisen harjoittelun ikärajaa lasketaan nykyisestä 16 vuodesta 13 vuoteen. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan 13-15-vuotiaille erillistä ”kuntosalijokorttia”, jonka yhteydessä nuoret saisivat opastusta kuntosalilaitteiden turvalliseen käyttöön ja oikeisiin suoritustekniikoihin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin mukaan kuntosalipalvelut ovat kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain (185/2025) mukaisia kulutuspalveluita. Palveluntarjoajan velvollisuutena on huolehtia siitä, että palvelu on turvallinen sekä käyttäjille että palvelun välittömässä vaikutuspiirissä oleville henkilöille. Palveluntarjoajan tulee tunnistaa palveluun liittyvät vaaratekijät ja vaaratilanteet sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin vaarojen poistamiseksi ja riskien vähentämiseksi.

Lainsäädännössä ei ole määritelty kuntosalien käytölle tiettyä ikärajaa, eikä yhtä ikärajaa voida pitää kaikkiin kuntosalipalveluihin soveltuvana. Palveluntarjoaja voi oman riskienarviointinsa perusteella asettaa palvelulle ikärajan. Myöskään kuntosalipalveluiden- ja välineiden turvallisuutta käsittelevissä kansainvälisissä standardeissa ei ole määritelty yksiselitteistä ikärajaa kuntosalilla harjoittelulle.

Ikärajaa arvioitaessa on kuitenkin huomioitava, että kuntosalilaitteet on suunniteltu niiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön eikä esimerkiksi mekaanisten kuntosalilaitteiden suunnittelussa ole välttämättä huomioitu lapsia käyttäjinä. Vastuu palvelun turvallisuudesta kuuluu palveluntarjoajalle. Tästä syystä ikärajojen ja tilakohtaisten käytäntöjen tulee olla selkeitä ja perustua palvelun riskin arviointiin.

Vuonna 2025 Suomessa oli 308 kuntaa. Kuntosalien ikärajaa koskeva tieto löytyi 265 kunnasta. Näistä 202 kunnassa (76 %) itsenäisen kuntosaliharjoittelun ikäraja oli 15 vuotta ja 12 kunnassa (4,5 %) 16 vuotta. Neljässä kunnassa (1,5 %) kuntosalikortin sai vasta 18-vuotiaana. 47 kunnassa (18 %) itsenäinen harjoittelu oli mahdollista 12-14-vuotiaana. Nämä kunnat olivat kuitenkin maininneet, että olisi hyvä, jos alle 16-vuotiailla nuorilla olisi salilla mukanaan aikuinen. Muutamassa kunnassa järjestettiin kursseja nuorille oikeiden suoritustekniikoiden oppimiseen. Alle 15 vuoden ikärajaa käyttävien kuntien kuntosalien joukossa oli paljon monitoimihalleja ja uimahalleja, joissa henkilökuntaa on paikalla toiminnan aikana.

Kunnissa, joissa itsenäisen harjoittelun ikäraja oli 15 vuotta, 13-14-vuotiaat saivat harjoitella salilaitteilla ainoastaan valmentajan, huoltajan tai muun täysi-ikäisen vastuuhenkilön jatkuvassa valvonnassa.

Valvonnan ja henkilökunnan saatavuuden voidaan siten katsoa olevan olennainen tekijä ikärajaa arvioitaessa.

Hangossa esimerkiksi Hangö Power Teamin kuntosalilla harjoittelu on mahdollista 14-vuotiaasta lähtien. Vuosikortin hankkivilla on mahdollisuus osallistua kuntosaliryhmään ja vuosittain järjestetään kursseja, joissa opetetaan oikeita suoritustekniikoita.

Nuorten turvallisen kuntosaliharjoittelun oppimista on tarkoituksenmukaista tarkastella yksittäistä ”kuntosaliajokorttia” laajempänä ja pidempikestoisena prosessina. Valmentajan, huoltajan tai muun vastuullisen aikuisen mukanaololla on tässä tärkeä merkitys. Harrastamisen Suomen mallin kautta järjestetään lisäksi Power Core- kerho 7.-9.-luokkalaisille. Toiminnassa on aina mukana vastuuhenkilö, joka ohjaa nuoria ja opastaa kuntosalilaitteiden turvalliseen käyttöön.

Hangon urheilutalon kuntosali poikkeaa henkilöstöresurssiensa osalta sellaisista kuntosaleista, joissa henkilökuntaa on jatkuvasti paikalla. Urheilutalon kuntosalilla on henkilökuntaa paikalla vain ajoittain, eikä liikuntatoimella ole tällä hetkellä resursseja lisätä kuntosalin jatkuvaa valvontaa tai henkilökohtaista ohjausta.

Edellä mainitut turvallisuuskohdat, kuntien yleiset käytännöt sekä Hangon urheilutalon kuntosalin valvontamahdollisuudet huomioon ottaen liikuntatoimi ei pidä perusteltuna itsenäisen harjoittelun ikärajan laskemista 13 vuoteen. Ikärajaa voidaan kuitenkin laskea nykyisestä 16 vuodesta 15 vuoteen. 13-14-vuotiaat voivat käyttää kuntosalia valmentajan, huoltajan tai muun täysi-ikäisen vastuuhenkilön jatkuvassa valvonnassa.

Ehdotus (Gustafsson)

Sivistyslautakunta päättää

1. merkitä tiedokseen selvityksen valtuustoaloitteeseen.
2. laskea Hangon kaupungin kuntosalien itsenäisen harjoittelun ikärajan 16 vuodesta 15 vuoteen. 13-14-vuotiaat voivat käyttää kuntosalia valmentajan, huoltajan tai muun täysi-ikäisen vastuuhenkilön jatkuvassa valvonnassa.
3. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle esityslistatekstin sisältämän selvityksen vastauksena valtuustoaloitteeseen.
4. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätiedot

Nuoriso- ja liikuntajohtaja Taru Alho, 040 518 9564